

Resumé diplomové práce

Pavel Pola: Pojetí svobody v listech apoštola Pavla

Univerzita Karlova v Praze, Katolická teologická fakulta, 2008

počet znaků (včetně mezer a poznámek pod čarou): 180 606

Cílem této práce je představit pojetí či teologii svobody (eleutheria), jak je zachycena v autentických listech apoštola Pavla, a to především listu Římanům, Galatánům a v obou listech Korintánům.

První kapitola práce pojednává o dobovém pozadí, v kterém apoštol Pavel působil a psal. Autor se zde zabývá pojetím svobody v řeckém a římském světě v období před a na přelomu letopočtu. Sleduje dvě hlavní linie chápání svobody v té době – a to svobodu politickou a osobní. Poté se věnuje svobodě ve starozákonním pojetí, kde se toto téma (ač ne explicitně termín eleutheria) vyskytuje hlavně v souvislosti s vyvedením z Egypta a později s předpisy ohledně otroctví. Závěr kapitoly je věnován krátké jazykové analýze tohoto pojmu v obecné řečtině a v jazyce Septuaginty.

Druhá kapitola se již věnuje samotnému pojetí apoštola Pavla. Po stručném úvodu a rozřídění jazykového materiálu podle literárního smyslu a na základě konkordance, jsou komentovány nejdůležitější pasáže Pavlových listů věnující se tématu svobody. Tato kapitola je rozdělena do čtyř podkapitol: **Svoboda od hříchu**, kterou Pavel představuje jako výkupné dílo Ježíše Krista a které se dosahuje skrze smrt. Je nutno rozlišit mezi smrtí a smrtí s Kristem nebo v Kristu. Smrt v Kristu Pavel chápe jako konec nadvlády moci hříchu a tedy vysvobození. Svoboda od hříchu pak neznamená nemožnost hřešit, ale možnost nehřešit. Tuto možnost je třeba střežit, protože ji člověk může opět ztratit. **Svoboda pro dobro**, druhá podkapitola, se věnuje pozitivnímu obsahu osvobození. Svoboda není pro Pavla jenom „svobodou od“, ale také „svobodou k“. Svoboda pro dobro se realizuje v lásce k bližním, která je pro svou radikalitu označována samotným Pavlem jako otroctví (douleia) – spravedlnosti, dobru, Bohu. (Sloveso doulein může mít ovšem jak význam otročit, tak sloužit.) Nemalý prostor je také věnován dynamickému aspektu svobody či osvobození, který je možné vyjádřit slovy „již a ještě ne“. Je to odkaz na naplnění svobody v eschatonu. Třetí podkapitola nese název **Duch svatý a svoboda**. Věnuje se zákonu Ducha, který pro Pavla znamená svobodu, a také vztahu osvobozeného člověka k židovskému zákonu a jiným zákonům. Ještě jednou se objevuje téma eschatologické svobody, tentokrát podrobněji

pojednané právě v souvislosti se skutečností Božího synovství (jakožto svobodného statutu), kterou v křesťanovi působí Duch Boží. Čtvrtá podkapitola – **Svoboda a společenství** – se zabývá problematikou svobody vzhledem ke společenskému postavení a kultovním předpisům, tématem, které bylo v prvotní církvi velmi žhavé. Na konci kapitoly je Pavlovo pojetí stručně shrnuto.

V závěru se pak autor věnuje Pavlovu pojetí svobody v kontextu některých otázek ohledně svobody dnes kladených a pokouší se osvětlit je na základě Pavlova či obecně křesťanského přístupu.